

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a JUDr. Zdenky Reisenauerovej v právnej veci žalobkyne: **J. J.** nar. X., naposledy bytom L., H., provincia Z., t. č. PT G., za účasti maloletej dcéry A. Z., nar. X., zastúpenej žalobkyňou, proti žalovanému: **M.V.S.R. – M.**, B., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. MU-366-23/PO-Ž/2006 zo dňa 25.8.2006, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz 74/2006-31 zo dňa 12. septembra 2007 takto

r o z h o d o l

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 10Saz74/2006-31 zo dňa 12. septembra 2007 **potvrďuje**.

Žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave, rozsudkom uvedeným vo výroku, potvrdil rozhodnutie č. MU-366-23/PO-Ž/2006 zo dňa 25.7.2006, ktorým žalovaný neudelil žalobkyni a jej maloletej dcére azyl na území Slovenskej republiky z dôvodu nesplnenia podmienok ustanovených v § 8 až § 10 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) a súčasne rozhodol, že sa na žalobkyňu a jej maloletú dcéru nevzťahuje zákaz vyhostenia alebo vrátenia do Číny podľa § 47 zákona o azyle.

Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí správne a dostatočným spôsobom zistil a vyhodnotil skutkový stav veci, t.j. že žalobkyňou udávaný dôvod žiadosti o udelenie azylu (zlegalizovanie pobytu na území SR) nie je relevantný pre udelenie azylu.

Krajský súd sa stotožnil aj s tou časťou napadnutého rozhodnutia, v ktorej bolo vyslovené, že na žalobkyňu a jej maloletú dcéru sa z dôvodu ust. § 47 zákona o azyle nevzťahuje zákaz jej vyhostenia alebo vrátenia do Číny, pretože nepreukázala, že by jej život či sloboda boli ohrozené z dôvodov predpokladaných v § 47 zákona o azyle.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa včas odvolanie, v ktorom namietala, že žalovaný dostatočne nezistil skutkový stav veci, súd vôbec nezohľadnil jej problémy v krajine pôvodu, nepreskúmal, či žalovaný dostatočne prešetril otázku, či štátne orgány v krajine pôvodu poskytujú obetiam prenasledovania adekvátnu a efektívnu ochranu, a preto nesprávne posúdil jej žiadosť.

Poukázala na to, že je v krajine pôvodu ju chytili policajti, zbili ju, a potom jej povedali, aby necvičila Falun Gong, vyhrážali sa jej, že skončí aj horšie, ak s tým neprestane. Nemohla sa obrátiť na štátne orgány, pretože by jej nepomohli.

Žalobkyňa ďalej uviedla, že nesúhlasí s komunistickým režimom v Číne, v ktorom neexistuje rovnoprávnosť, nesúhlasí s tým, že štát diktuje rodinám, koľko detí môžu mať a koľko nie.

Žalobkyňa ďalej uviedla, že mala zlé skúsenosti so štátnymi orgánmi v krajine pôvodu, preto nemala dôveru voči slovenským orgánom. To bol dôvodom, prečo o svojich problémoch v súvislosti so skupinou Falun Gong nevy povedala okamžite, okrem toho trpela depresiami, ktoré jej stav zhoršovali. Až keď rozprávala s právnym poradcom, zistila, že sa nemusí báť vypovedať o svojich problémoch.

Podľa žalobkyne nedostatočne bol preskúmaný aj fakt, že pri návrate do krajiny pôvodu by hrozilo nebezpečenstvo aj jej dieťaťu, nakoľko v Číne už jedno dieťa má, a mať viac detí je v rozpore s politikou jedného dieťaťa.

Vzhľadom na to, že rozhodnutie krajského súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia, navrhla rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie žalovaného navrhla zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správne potvrdiť. Poukázal na to, že na nové skutočnosti, ktoré žalobkyňa uvádzala až v konaní pred súdom, nemohol vziať do úvahy, pretože pre súd je rozhodujúci skutkový stav veci existujúci v čase vydania napadnutého rozhodnutia.

Žalovaný poukázal na to, že bolo potrebné prihliadnuť predovšetkým na to, že žalobkyňa zakladala svoju žiadosť na legalizácii pobytu na území SR, keď pred pracovníkmi žalovaného jednoznačne uviedla, že v krajine pôvodu nemala žiadne problémy a že jediným dôvodom jej odchodu z Číny v roku 1998 bolo nasledovanie manžela, ktorý na Slovensko pricestoval už skôr. Po uplynutí doby legálneho pobytu sa na území SR zdržiavala bez platného povolenia na pobyt, požiadala preto o udelenie azylu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o azyle (účinného do 31.12.2006, ďalej len zákon o azyle) Ministerstvo udelí azyl žiadateľovi, ktorý má v štáte, ktorého je štátnym občanom, a ak ide o osobu bez štátnej príslušnosti, v štáte jeho bydliska, opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

Ministerstvo udelí azyl žiadateľovi, ktorý je v štáte, ktorého má štátne občianstvo, a ak ide o osobu bez štátnej príslušnosti, v štáte jeho bydliska, prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd (ods. 2).

Podľa § 10 ods. 1 zákona o azyle Ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá v štáte, ktorý azylant opustil z dôvodov podľa § 8, a azylant s tým vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí; za azylanta robí právne úkony opatrovník, ktorého mu ustanoví ministerstvo; 7) ustanovenia § 16 ods. 2 sa nepoužijú.

Podľa § 10 ods. 2 zákona o azyle Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky.

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Podľa § 13 ods. 3 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 20 ods. 3 zákona ak ministerstvo zamietne žiadosť ako zjavne neopodstatnenú, rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu; vo výroku rozhodnutia uvedie, či sa na cudzinca vzťahuje zákaz vyhostenia, alebo vrátenia podľa § 47.

Podľa § 47 ods. 1 zákona o azyle žiadateľa, azylanta, cudzinca, ktorý požiadal o poskytnutie dočasného útočiska, alebo odídencia nemožno vyhostiť akýmkoľvek spôsobom alebo ho vrátiť na hranice územia štátu, 21) kde by jeho život alebo osobná sloboda boli ohrozené z dôvodov jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov; to neplatí pre toho, koho odôvodnene možno považovať za nebezpečného pre bezpečnosť Slovenskej republiky alebo ktorý po tom, čo bol právoplatným rozsudkom uznaný za vinného z obzvlášť závažného trestného činu, 19) predstavuje nebezpečenstvo pre spoločnosť.

Žiadateľa, azylanta, cudzinca, ktorý požiadal o poskytnutie dočasného útočiska, alebo odídencia nemožno vyhostiť akýmkoľvek spôsobom alebo vrátiť na hranice územia štátu, 21) kde by bol mučený alebo podrobený krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu, alebo trestu (ods. 2).

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie žalovaného o neudelení azylu žalobkyni a jej maloletému dieťaťu preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Žalovaný zdôvodnil rozhodnutie o neudelenie azylu žalobkyni na území Slovenskej republiky nepreukázaním opodstatnenosti obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o postavení utečencov a zákona o azyle.

Skutočnosť, že žalobkyňa požiadala o udelenie azylu len preto, že aby si mohla legalizovať pobyt na území SR, pričom na území SR sa zdržiava od roku 1998, podľa žalovaného nasvedčuje tomu, že jej žiadosť bola účelová.

Podľa žalovaného žalobkyňa nebola v krajine pôvodu politicky aktívna, do styku s políciou, armádou, či inými zložkami štátu nikdy neprišla a podľa jej vyjadrenia ani nikdy nečelila žiadnemu prenasledovaniu, či perzekúcii zo strany týchto orgánov.

Z administratívneho spisu je zjavné, že žalovaný vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi (výsluchom žalobkyne, obsahom správ o krajine pôvodu Lexikón zemí z roku 2003, Správa o dodržiavaní ľudských práv v krajine za rok 2004, vydané úradom pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA z 28.2.2005, Správy Human Rights Watch na rok 2006). Vzhľadom na to, že žalobkyňa netvrdila žiadne okolnosti nasvedčujúce tomu, že bola v krajine pôvodu prenasledovaná, a teda ani nepredložila žiaden dôkaz preukazujúci takéto tvrdenie žalovaný správne vychádzal z jemu dostupných informácií o krajine pôvodu a tieto objektívne posúdil a vyhodnotil, a to aj z pohľadu skúmania prípadných prekážok, ktoré bránia jej dobrovoľnému návratu do krajiny pôvodu.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že žalovaný riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého žalovaný vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u žalobkyni existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 a § 10 zákona o azyle.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má žalovaný len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by žalovanému vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Pokiaľ teda žalovaný dospel k záveru, že žalobkyňa nepreukázala skutočnosti, ktoré by opodstatňovali jej žiadosť o azyl najmä preto, že takéto okolnosti ani vôbec netvrdila, bolo potrebné záver žalovaného, ktorý vyhodnotil žiadosť žalobkyne o udelenie azylu za účelovú, považovať za správny a na základe toho aj jeho rozhodnutie o neudelení azylu žalobkyni a jej maloletému dieťaťu za zákonné.

K takémuto záveru napokon dospel aj krajský súd, ktorý s poukazom na jednoznačnosť obsahu navrhovateľkinej výpovede pred žalovaným dospel k zhodnému záveru, že dôvody jej odchodu z Číny v roku 1998 uvedené v opravnom prostriedku (členstvo vo Falun Gong, následné obťažovanie políciou v tejto súvislosti a nesúhlas politikou jedného dieťaťa) sú účelovými. Rovnako aj argumentáciu žalobkyne, že pred žalovaným nevypovedal preto, že mala zlé skúsenosti s čínskymi štátnymi orgánmi, vyhodnotil krajský súd za účelovú, pretože žalobkyňa sa na území SR zdržiavala

už cca 6 rokov, a nepochybne musela mať i keď len všeobecné vedomosti o práci slovenských štátnych orgánov, na viac, keď sa na tieto obrátil o pomoc. Takisto naznačenie žalobkyne, že v čase konania pohovoru nebola v dobrom zdravotnom stave a že v konaní pred žalovaným nemala právneho zástupcu podľa krajského súdu neobstojí, pretože o práve právneho poradenstva bola riadne poučená a pred začiatkom pohovoru prehlásila, že jej zdravotný stav jej dovoľuje vypovedať.

Žalobkyňa v odvolaní proti rozsudku namietala, že žalovaný dostatočne nezistil skutkový stav veci, súd vôbec nezohľadnil jej problémy v krajine pôvodu, nepreskúmal, či žalovaný dostatočne prešetril otázku, či štátne orgány v krajine pôvodu poskytujú obetiam prenasledovania adekvátnu a efektívnu ochranu, a preto nesprávne posúdil jej žiadosť. Poukázala na to, že je v krajine pôvodu ju chytili policajti, zbili ju, a potom jej povedali, aby necvičila Falun Gong, vyhrážali sa jej, že skončí aj horšie, ak s tým neprestane. Nemohla sa obrátiť na štátne orgány, pretože by jej nepomohli.

Žalobkyňa uviedla, že nesúhlasí s komunistickým režimom v Číne, v ktorom neexistuje rovnoprávnosť, nesúhlasí s tým, že štát diktuje rodinám, koľko detí môžu mať a koľko nie.

Žalobkyňa ďalej uviedla, že mala zlé skúsenosti so štátnymi orgánmi v krajine pôvodu, preto nemala dôveru voči slovenským orgánom. To bol dôvod, prečo o svojich problémoch v súvislosti so skupinou Falun Gong nevypovedala okamžite, Okrem toho trpela depresiami, ktoré jej stav zhoršovali. Až keď rozprávala s právnym poradcom, zistila, že sa nemusí báť vypovedať o svojich problémoch.

K uplatneným námietkam je potrebné uviesť, že uvedené dôvody žalobkyňa uvádzala až v konaní pred krajským súdom, a tieto nové dôvody nemohli byť predmetom odvolacieho konania, pretože neboli predmetom ani súdneho prieskumu. Vychádzajúc z premisy, že pre posúdenie rozhodnutia žalovaného je rozhodujúci stav, zistený v čase jeho vydania, pričom žalobkyňa túto novú skutočnosť v s právnom konaní doposiaľ ani netvrdila a takýto dôvod žiadosti neuvádzala, nemohol odvolací súd k týmto novým tvrdeniam, ktoré neuplatnila v správnom konaní prihliadnuť.

Pokiaľ sa teda žalobkyňa domnievala, že spĺňa podmienky pre udelenie azylu aj z ďalšieho dôvodu, mala túto svoju domnienku uviesť už v priebehu správneho konania. Vzhľadom k tomu, že sa tak nestalo, a túto novú okolnosť namietala až v konaní pred krajským súdom, odvolací súd k týmto tvrdeniam nemohol nijako prihliadnuť. Krajský súd správne v tejto súvislosti poukázal na účelovosť takéhoto tvrdenia žalobkyne a správne na nepodložené tvrdenia žalobkyne, ktoré produkuje až s odstupom času neprihliadol.

Z ustanovenia § 250i ods. 1 OSP totiž vyplýva, že pri preskúmaní rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd sa s právnym záverom uvedeným v jeho rozsudku stotožnil, námietkam žalobkyne, ktoré neboli spôsobilé spochybniť jeho vecnú správnosť nevyhoveli a napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Rovnako sa stotožnil s názorom krajského súdu, podľa ktorého žalovaný správne vyhodnotil neexistenciu skutočností, ktoré by podľa § 47 zákona o azyle bránili návratu

žalobkyne a jej maloletej dcéry do krajiny pôvodu a s poukazom na správnosť tohto výroku, rozhodnutie žalovaného považoval za zákonné.

Z uvedených dôvodov preto možno konštatovať, že rozhodnutie žalovaného bolo v súlade so zákonom a krajský súd nepochybil, ak ho potvrdil. Odvolací súd sa s právnym záverom uvedeným v jeho rozsudku stotožnil, námietkam žalobkyne nevyhoviel a napadnutý rozsudok podľa § 219 OSP v spojení s § 246c OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že žalobkyni, ktorá nemala úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave, dňa 26. februára 2008

**JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová